

INTEGRERAD BARNKONSEKVENSANALYS STÅNGHOLMSBACKEN

STEG 1 – DIALOG LILLHOLMSSKOLAN

Arkitekturanalys, april 2018

Gåture i Vårberg, med skolbarn på Lillholmsskolan dokumentation

I projektet Stångholmsbacken har Suzanne de Laval, Arkitekturanalys sthlm AB genomfört dialog med skolbarn på Lillholmsskolan, som ligger alldeles intill planområdet. Många av barnen berörs direkt av planen. Dialogen är en del av en Integrerad barnkonsekvensanalys, IBKA, som Stadsbyggnadskontoret och Skärholmens kommun del tillämpar i nya planer. Dialogen har utformats som gåture i området och 100 skolbarn har deltagit. Tre skolklasser i åk 5 och två skolklasser i åk 2 deltog. Barnen har gett synpunkter på sin närmiljö, både på skolgården och inom planområdet, vid Stångholmsparken och vid gångtunneln. Gåturen genomfördes 16-20 april 2018.

Barnens synpunkter på vad som är bra i bostadsområdet och vad som är dåligt, ger tydliga indikationer om vad som behöver förstärkas och förbättras i området.

Skolbarnen fick gå en rutt klassvis med fem stopplatser, se kartan. En grupp hann även med den sjätte stopplatsen. De fick gå två och två och vid varje stopp skriva ned vad som var bra på platsen, vad som var dåligt och ifall de hade några förslag till förbättringar. När de skrivit ned sina reflektioner gick jag runt med en ljudspelare och lät barnen berätta vad de skrivit ned. Ofta med någon följdfråga för att förstå vad de menade. Varje barngrupp hade en eller två lärare som följde med och som också skrev ned sina anteckningar. En planerare från SBK och en projektledare från Olov Lindgren AB följde med på varsin gåtur. Barnen fick information om att det pågår planering för förtätning av bostadsområdet längs Stångholmsbacken och att lekparken och gångtunneln troligen kommer att tas bort.

I genomgången av alla stopplatserna står det siffror inom parentes. Antalet som redovisas är antalet gånger som företeelsen nämns. Då barnen deltog två och två och redovisade sina synpunkter två och två representerar siffrorna i regel ett dubbelt så stort antal elever.

En kort sammanfattning av barnens synpunkter, plus några reflektioner

Plats 1. Fotbollsplanen är mycket populär bland barnen, alla i 5:an är där på rasterna. De spelar fotboll, leker lekar och gymnastiserar, både killar och tjejer. Då vi vet att SISAB kommer att använda en del av fotbollsplanen när skolan byggs till, är det bra om den park som erbjuds barnen i området möjligen kan kompensera för detta bortfall under byggtiden.

Plats 2. Skolgården har många lekredskap, som är ganska slitna och ytorna är hårdgjorda. Samma kommentar som för plats 1, det kan behövas kompensation med lekytor för barnen då skolan byggs om och till. Gungor, studs mattor och klätterställningar ligger överst på barnens önskelistor samt mjukare underlag, typ konstgräs.

Plats 3. Barnen tycker mycket om sin park och alla åldrar använder den. Den är stor och luftig och erbjuder många aktiviteter, trots att miljön med garagen är tråkig. Garagen är nerklottrade, fula och anskrämliga och bullrar dessutom. Barnen rusade till gungorna och önskade sig fler gungor! Särskilt som skolgården saknar gungor helt. Parken erbjuder aktiviteter som klätterställning, kulle för pulkaåkning på vintern, sittplatser i solen, sandlådor, grillplatser mm. Flera förskolor använder parken flitigt. Helt klart är att en någorlunda motsvarande yta för lek och rekreation behöver erbjudas barnen och alla andra i bostadsområdet när garagen tas bort och parken bebyggs och området förtätas. Parken ligger centralt och är en samlingsplats där barnen leker och ungdomar hänger.

Plats 4. Gångtunneln tyckte många barn var mycket bra för trafiksäkerheten. Särskild uppmärksamhet på trafiksäkerheten för barn behövs när gångtunneln tas bort.

Plats 5. Barnen hade synpunkter på utgången från centrumanläggningen, visserligen utanför planområdet, men viktig för alla Stångholmsbackens invånare. Platsen är otrygg och dåligt belyst. Dessutom sker droghandel där. Utgången är inte tillgänglig för vare sig personer med barnvagnar, shoppingvagnar, rullatorer eller rörelsehindrade. Ramperna i trapporna är felbyggda.

Plats 6. Besöktes bara av en klass och de tyckte över lag att den skulle vara bra som park med lite olika lekredskap.

Plats 1 Fotbollsplanen

Bra:

De flesta skolbarnen tyckte det var bra att fotbollsplanen är stor (32) och att det är många mål (10) så att många kan vara där samtidigt och spela fotboll (10) och även gymnastisera eller leka (5).

”Det är många mål så att man inte bråkar.”

”Det är bra att man kan spela fotboll och utvecklas mycket genom att spela ofta. Ibland spelar tjejerna fotboll. Vi har Ubåten annars. Vi brukar ha tjejlag och killag och blandar och har match. Alla är med om man vill.”

Stängslet är bra så inte bollar flyger iväg. Bänkarna och konstgräset uppskattades. Man kan göra saker, springa runt och träna eller ta det lugnt och sitta och prata.

Dåligt:

De starkaste klagomålen gällde dålig skötsel och skräpighet. Många tog upp att målen var skakiga och målnäten trasiga (14). Skräpigheten irriterade barnen (10). De påpekade också att det fanns hål i konstgräset (4) som man kan snubbla i.

Staketet runt fotbollsplanen har olika höjd och grindarna var trasiga.

Några tyckte att det finns för få bänkar. Någon tyckte att målen är för små, en annan att det var för många mål.

Ett barn påpekade att plastgräs inte är bra för naturen.

Förslag:

De flesta förslagen gällde nya nät i målen alternativt nya mål (15). Många ville också ha högre staket och grindar runt planen (7).

Några föreslog nytt konstgräs (5), mer bänkar (3) och läktare. Större mål, större plan och papperskorgar var några enstaka förslag.

Några tyckte också att ”någon” skulle städa fotbollsplanen.

Plats 2 Skolgården

Bra:

Klätterställningen var mycket populär (19) och många tyckte att det finns mycket att göra på skolgården (17). Flera tyckte också att det är en stor yta (14). Rutschkanan på berget var det några som gillade (6) och den lilla fotbollsplanen (3). Enstaka elever pekade på labyrinten, förrådet med leksaker och träden.

”Bra ställe för klass 0, klass 1 och klass 2. De kan leka på klätterställningen, lilla fotbollsplanen. Vi lekte här när vi gick i tvåan.”

Dåligt:

Många barn oroade sig över att man kan ramla och slå sig på det hårda underlaget (10), de tyckte heller inte om asfalten på den lilla bollplanen (10) av samma anledning. De var också oroliga över det lilla berget med en brant som man kan ramla i (8). Det fanns två likadana labyrinter med stora stenar som barnen tyckte var otäcka, för att man snubblar på stenarna (8). Några påpekade att det inte finns gungor på skolgården (3) och inget gräs (3). Några tyckte att klätterställningen är farlig (3). Enstaka elever klagade på sandlådan, att skolgården är för liten, att det är för lite saker och att det är tråkigt.

Förslag:

Gungor var det många som önskade sig (17) och studsmattor (8) och konstgräs på bollplanen (8) och under klätterställningen (3). Några ville ha riktigt gräs och mer växter. Andra förslag var en snurra (2), en pool (2), kullar med gräs eller konstgräs. Andra förslag var att bygga en trälabyrint, flytta ett mål som står konstigt till och ställa det på den lilla bollplanen, en rutschkana och att ta bort en av sandlådan, en lekstuga och att måla och renovera de slitna lekredskapen.

”Plats 2 är för de små barnen, här leker inte 5:orna. Vi är mest på fotbollsplanen. Om de satte upp kinagungor och däckgungor skulle vi vara här.”

”Man kan göra en gräsplan eller puckelplan där. Då kan man ha roligt där i stället för att bara ramla på sten. Ta bort sandlådan och lägg en gunga eller nåt.”

Plats 3 "Garageparken"/Stångholmsparken

Bra:

Gungorna i parken är mycket populära (26) och flera nämner att storleken på parken är bra (8). Klätterställningen uppskattas (6) och parken är rolig (6). Det är bra att man kan grilla i parken (5) och man kan ha picknick (2). Det är en bra lekplats (2) och det finns många saker lekutrustning, gungor och rutschkanor (2) och kullen är fin (2). Enstaka personer nämner att bänkarna är bra att det är bra med sand på marken så man inte ramlar hårt. Bra att parken ligger nära skolan och man kan åka pulka i backen på vintern. "Det är massor med barn som leker här." "Parken är helt perfekt för alla åldrar, man kan sitta och grilla eller leka." "En stor park för de som bor i närheten."

Dåligt:

Många redskap i parken är gamla och slitna (6), Klätterställningen med rutschkana är gammal och tråkig (6). Det blir ofta konkurrens om gungorna (3). "Det är bara en stor gunga och det är jättemånga som vill gunga på den." Garaget intill är fult (3). Det är ofta lerigt och smutsigt i parken (3), Garaget ger buller till parken (2). "Man hör bilarna här det låter som en bomb typ. Det är en backe där inne, när de åker låter det bom." Det är fula slitna färger på redskapen och klotter på garaget och lekhuset (2). Kullen är ojämn och småbarn kan ramla där (2). Trädet står i vägen när man ska åka pulka på kullen. Det finns en del taggbuskar, det är för mycket gräs och det är skräpigt.

"Dåligt att de kommer att ta bort garaget och bygga hus och då blir det annorlunda."

"Det finns alkoholister som brukar komma hit och sitta när det är barn här, och då blir de rädda."

Förslag:

Gungorna är uppskattade, men barnen vill ha fler gungor (10) och kinagungor. Mer lekredskap (6), studs mattor (6), ny klätterställning (4), en fotbollsplan (4) och längre rutschkana (3). Flera uttalar att de tycker man ska behålla parken (5). Underhållet kommenteras också, barnen tycker man ska måla om lekredskapen (5) och ta bort klotter (3). Andra förslag är att göra hundpark på området (2), Kullen föreslås tas bort (2) alternativt bygga lekstuga på kullen (2) eller laga marken på kullen och ta bort trädet. Gör en puckelplan, eller ett utegym. En labyrinth en ny sandlåda och en ny grillplats. Plantera lite blommor. "Barnen leker på denna lekplats mest på helgerna, det brukar inte vara mycket folk. Om man

bygger här borde det finnas en lekplats här någonstans.”

”Ta inte bort någonting, gör gungorna säkrare, rengör allting.”

När vi kom till parken var det flera förskolegrupper som var i parken och lekte.

De flesta barnen lekte här när de var små, inte nu.

”Riv inte, låt parken vara och bygg lite fler saker man kan leka på. Vi gillar den här parken och om de river ner parken är det som att riva ner hela våran barndom.”

Plats 4 Gångtunnel

Bra:

Många av barnen oroade sig över trafiksäkerheten och tyckte det var bra med en gångtunnel för barn, då är de skyddade (16). De uppskattade att bilar och barn separerades, med bilar uppe på vägen (4). Flera framhävde att det var bra att det fanns belysning i gångtunneln (6). Tunneln är stor tyckte några (3). Barnen spelar ”väggen” i tunneln med en fotboll (3). Roligt med eko i tunneln (2). Bra att det är skugga ”om det är soligt kan man gå in här” och tunneln ger skydd mot regn. Det växer blommor utanför tunneln.

”Det som är bra är att tunneln inte är så smutsig med graffitti. Barn som inte vågar gå över bilgatan kan gå under i tunneln”. ”Många av barnen brukar gå i gångtunneln, men inte på väg till skolan. Det är bättre med gångtunnel än att gå över gatan.”

Några elever tyckte att ”inget är bra” (3).

Dåligt:

Många klagade på klotter i tunneln (13). Vid första gåturen var tunneln nedklottrad, vid de senare gåturen var den tvättad, men barnen kom ihåg att den varit nedklottrad tidigare. Flera tyckte också att det var smutsigt och skräpigt i gångtunneln (8). Belysningen var också föremål för kritik, trasiga lampor och dåligt med ljus (6). ”Det är mörkt” (3). ”Lamporna funkade inte, kan vara lite läskigt”. ”Det brukar finnas alkoholister här” (2). Det är en gammal och ful tunnel (2). Någon sa att de säljer droger här. Buskarna utanför tunneln är dåligt skötta. Det låter mycket när man pratar och bilarna bullrar.

”Barn ska inte gå över gatan och kanske bli påkörda om man tar bort tunneln.”

Förslag:

Det var många barn som tyckte att tunneln skulle dekoreras med konst, fina bilder eller tavlor, kanske teckningar som vid centrum (10). "De borde färga den och hänga tavlor och en TV." Nya och bättre lampor var också ett allmänt önskemål (9). Gör ren tunneln (6), måla tunneln (6), ta bort klotter (4), laga marken (2) "Gör rent och sätt upp en kamera som spelar in personer som vandaliserar. Sätt stängsel på kameran så inte den vandaliseras."

Barnen fick information om att planerarna ville ta bort gångtunneln och reagerade på detta förslag: Behåll tunneln (8) Ta bort tunneln (7) Det var m.a.o. ungefär lika många som försvarade tunneln som de som tyckte den kunde tas bort.

Anders Lindeborg från Olov Lindgren AB deltog i en av gåturerna och träffade en grupp elever i åk 5. Anders anslöt till gåturen vid detta stopp och vi höll en frågestund med honom. Eleverna visade tydligt att de förstått vad gåturen och förändringsarbetet i bostadsområdet innebär.

Frågor till Anders Lindeborg:

Varför vill ni så gärna bygga om, nya hus?

Det är för det är stor bostadsbrist i Stockholm. Jättemånga som vill ha någonstans att bo. Vi har en lång kö, antingen får man bo långt bort eller i Mellansverige och pendla hit, eller kanske nyss fått ett jobb i Stockholm men får säga nej till ett jobb för att man inte har någonstans att bo. Stockholm växer hela tiden, och Skärholmen.

Varför bygger ni hus just här?

Här finns det chans att förtäta och sätta in nya hus. Det som ger möjligheterna är de stora parkeringshusen, de står ju tomma mycket. Det är väldigt lite bilar i dem nu jämfört med när husen var nya. Då var det kanske fullt med bilar i dem. Då är det ju att riva P-husen och bygga hus på dem. Det är toppen att bygga här då det är så nära tunnelbanan. Då behöver man ju inte ens ha bil, utan man kan åka in och jobba i Stockholm eller i närheten i Skärholmen. Man försöker alltid bygga nära tunnelbanan eller pendeltågen.

När ska ni börja bygga?

Om två tre år framåt börjar vi bygga, jag tror 2020. Och sedan tar det ett par år att bygga alla husen. Det är många hus så det kommer att byggas lite i etapper också.

Varför bygger ni på lekplatsen och just här? Har ni tänkt på att barnen ska leka här?

Ja vi ska göra en ny lekplats och nya och bättre ytor för barn. Tar vi bort någonting så måste vi lägga till något, samma eller bättre. Den här lekytan intill kan funka bättre om man gör den på ett annat sätt.

Plats 5 Utgång från centrum

Bra:

Det mest positiva med denna plats var enligt skolbarnen fontänen (11) "Fint med vatten när man kommer ut från centrum." Butikerna i centrum var det flera som gillade (8). Tavlorna i gången uppskattades (7), (det är inramade barnteckningar). "Det finns många hus nära centrum, det går snabbt för dem som bor här att komma in i centrum" (5). Trapporna är bra (4), lamporna, belysningen är bra (4), bänkarna är bra (3). "Bra att det finns sittplatser, man kan vänta på någon." Det är fint med blommorna där uppe i backen (2) och stenläggningen är fin (2). Bra att det finns en tunnelbanestation.

Dåligt:

Väldigt många kommenterade att det är skräpigt och smutsigt på denna plats (23). Här samlas alkoholister och skräpar (6), "fullisarna skriker" (2) och här förekommer drogförsäljning (9). Det luktar illa här, många röker på denna plats, vilket syns tydligt i de högar av fimpar som samlats på platsen. Det luktar öl.

Tunneln är mörk (4) och mord har skett i närheten (3). "Bänkarna är äckliga, folk kissar här, det finns bara en papperskorg." "Man kan ramla i fontändammen." "Här är otryggt och husen är fula." "Trist att det inte finns vatten i fontänen."

"Vid trappan där är det jobbigt med barnvagnar för de fastnar lätt, det tycker min mamma är dåligt."

"Det finns för många fulla människor och skottlossningar. På torget på andra sidan om centrum var det någon som dog för ett par år sedan. För fyra fem år sedan dog en kille därinne han blev också skjuten. De körde in en bil i guldbutiken också."

"Ungdomar dealar droger och grejer. Många alkoholister, fler än på andra ställen. De ligger och sover. Vi ser dem på kvällen. När jag sover så hör jag dem skrika, jag bor alldeles bredvid." "Jag bor också där. De bara skriker. I centrum har det hänt skottlossning. Min pappa var med om att en bil körde in i guldaffären han var jättenära där. Det är inte säkerhet där."

Förslag:

Många barn tyckte att skräpet ska tas bort (10). Några föreslog att man skulle ha väktare (6) och ett par föreslog säkerhetskamera (2). Bättre belysning (5) och en finare ingång (5). En hiss vid trappan föreslogs (3) och någon ville ha rulltrappa. Måla stenväggen föreslog några

(3) och nya bänkar (3) plus en soptunna (3). Toaletter i centrum föreslog ett par elever (2). Andra förslag var blommor, rökförbud, fler butiker, graffitti och poliser. ”Kanske lampor så de inte vågar kissa här.” ”Renovera centrum till ett bättre köpcentrum, kanske riva ner allting och börja om från början.”

Plats 6 Korsningen Vårholmsbackarna/Stångholmsbacken

På denna stopplats var det endast en klass som deltog. Övriga klasser hann inte med den. Inga foton togs på denna stopplats under gåturen.

Bra:

Det är stort och luftigt, mycket yta (4). Det är mycket grönt. Fina trappor i granit.

”Bra att det finns en pulkabacke, vi brukar åka pulka här.” ”Bra att man kan ha picknick eller sola.”

Dåligt:

Det finns inget roligt här (2). Många trappor och bara vägar och gräs.

Förslag:

Gör en park här (2). Man kan göra det lite fräschare.

”Vi vill ha en skridskobana här.”

”Man kan göra en lekplats, t.ex. en hoppborg på sommaren.”

”Bygg något roligt exempelvis en kinagunga eller en jättelång rutschkana eller en linbana.”

”Man kan bygga grillplats eller en softplats där man kan bara hänga och chilla lite grann och sätta sig ner och en rutschkana.”

Eftersnack med en av klasserna i åk 5:

Det här var bra. Hoppas våra önskningar går i uppfyllelse.

Vi har lärt oss att det tar lång tid med byggande. Det är svårt att bestämma vad man får bygga.

Vi har en åsikt som vi får framföra.

Intervju med en av lärarna som deltog:

Vad tycker du om stopplats 5 och om centrum?

Jag är 26 år och har bott här sedan jag var 6 år. Jag tycker inte om centrum, varken här eller inne i centrum. Det känns väldigt osäkert för barn. Jag skulle aldrig låta mina barn gå ner här själva, i den här åldern speciellt. Jag har sett allt möjligt här. Jag har sett killar som bråkar, folk som säljer till varandra. Jag vet inte vad de säljer men jag har sett det. Blod, knivar allt möjligt.

Kan man gå en annan väg?

Det känns lika osäkert och på kvällarna när jag kommer hem ibland sent eller så, då ber jag min syster antingen plocka mig från centrum eller möta upp mig. Jag vågar inte gå genom centrum på nätterna ensam. Jag tar alltid den vägen på baksidan, det är liksom en trappa ner och man kommer till vänster till tunnelbanan, men där är det ju också en massa gäng som hänger. Killar från 15-årsåldern upp till 25-30 år.

Det här är det sämsta med Vårberg och det blir värre med åren. Jag bor ganska nära centrum. Om det skulle vara någon anledning för mig att flytta härifrån, så är det för centrum.